

Slovensku, jednak v historických zemích, i na tento spor. V rozeprí této jde o nároky na náhradu škody vzešlé z porušení závazku, jež žalovaný převzal a také porušil na území práva slovenského, a odpovídá tudíž zásadám shora uvedeným, že věc byla řešena podle práva platného na Slovensku. První soud dovolává se tudíž právem ustanovení §§ 4 a 37 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Odvolací soud odůvodňuje, proč souzený případ nutno řešiti podle předpisů práva slovenského, správně vychází ze zásady »Locus regit actum«. I když jde o porušení předpisů práva rodinného, z nichž strana žalující svůj nárok vyvozuje, nejde přec o otázku osobní způsobilosti ani o jednání, jehož právní účinky měly nastati v historických zemích, takže nesprávně poukazuje dovolatel na zásadu, vyslovenou v § 4 obč. zák., které by bylo obdobně použití. Vytýká-li dovolatel, že nezavinil zrušení zasnubu, netřeba se vzhledem k § 3 zák. čl. XXXI z roku 1894 s touto výtkou zabývat, neboť z chování žalovaného nutno usouditi na to, že žalovaný od zasnoubení mlčky odstoupil; s hlediska § 3 cit. zák. by bylo pouze závažné, měl-li žalovaný důležitý důvod pro odstoupení od zasnoubení; takový důvod žalovaný netvrdil.

Čís. 14329.

K výkladu § 904 obč. zák.

Úmluva, že má býti plněno podle libovůle dlužníkovy, omezuje práva věřitelova více než úmluva, že se má plniti »podle možnosti« nebo »až se dá«.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1935, Rv I 979/33.)

Strany ujednaly, že zápůjčka bude splatnou a vrácena teprve tehdy, až auto, dané žalobkyni k zajištění její pohledávky do zástavy, změní vlastníka. **N i ž š í s o u d y** zamítly žalobu na zaplacení zápůjčky pro tentokráte. **Z d ů v o d ů** odvolacího soudu: Ustanovení § 904 obč. zák. připouští, aby dlužník zůstavil dobu splnění své libovůli a zároveň určuje, že v takovém případě se má vyčkati smrti dlužníkovy, když jde — jako v daném případě — o povinnost, jež přechází na dědice. Není proto také správným náhled, že soud měl určit dobu splnění podle zásad slušnosti, neboť ustanovení § 904 v. obč. zák. přichází v úvahu při povinnostech pouze osobních, což u placení dluhu ze zápůjčky není. Převzetí auta třetí osobou do vlastnictví nebylo vůbec tvrzeno. Podle zjištěné úmluvy nastává platnost zápůjčky skutečným převzetím auta od třetí osoby. Dokud žalovaná jest vlastnící auta, není povinna platiti. Že dosud vlastnící auta jest, není popíráno; nenastala tudíž dosud splatnost zápůjčky žalující vymáhané.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky nižších soudů a nařídil nové jednání a rozhodnutí, vysloviv v důvodech tento právní názor:

Co do splatnosti a vrácení zápůjčky bylo ujednáno, že má býti splatna teprve tehdy, když auto dané žalobkyni do zástavy změni vlastníka. Podle této dohody nebyla stanovena určitá doba pro vrácení zápůjčky, nevychází však z ní také nade vší pochybnost jasně najevo, že čas splnění měl býti ponechán libovůli žalované, obzvláště, že bylo ponecháno úplně libovůli žalované, chce-li zmíněné auto prodati a tím vykonati jednání, na němž záviselo vrácení zápůjčky. Nebylo zajisté úmyslem stran, aby se žalovaná mohla případným oddálením s prodejem auta vyhnouti svému závazku ke vrácení zápůjčky, nýbrž zjištěnou dohodu lze rozumně vykládati jen tak, že povinnost žalované k vrácení zápůjčky měla býti odložena na dobu, až vrácení bude žalované možné, t. j. po prodeji auta, kterým měla žalovaná získati potřebných prostředků, aby vrátila zápůjčku, a že žalobkyně patrně počítala s tím, že k prodeji auta dojde v dohledné době. Úmluva, že má býti splněno podle libovůle dlužníkovy, omezuje práva věřitelova více než úmluva, že se má splniti »podle možnosti« nebo »až se dá« a jest proto takovou nejasnou úmluvu vyložití tak, že se splnění pokládá za ujednané »podle možnosti« nebo »až se dá«. Měl proto soud podle § 904 třetí věta obč. zák. určití dobu plnění podle slušnosti, t. j. tak, aby se dbalo podle možnosti zájmů obou stran.

Čís. 14330.

Má-li ten, kdo koupil věc od nevlastníka, nabytí ve smyslu § 367 obč. zák. k ní vlastnictví, nesmí jak v době uzavření kupní smlouvy, tak i odevzdání koupené věci a, byla-li věc odevzdána pod odkládací podmínkou, i po celou dobu až do splnění podmínky, věděti, že zcizitel nebyl vlastníkem prodané věci.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1935, Rv I 1007/33.)

Žalobci prodali žalovanému budku, jejíž vlastníky nebyli a o nedostatku vlastnického práva k ní věděli. Budka byla prodána s výhradou práva vlastnického. Žalovaný byl v době uzavření kupní smlouvy bezelstný a platil smluvené splátky na ujednanou kupní cenu až do doby, kdy se dozvěděl, že zcizitelé nebyli vlastníky budky. Žaloba na zaplacení zbytku kupní ceny byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, n e j - v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů :

Žalovaný nenabyl vlastnictví ke sporné budce a není proto povinen zaplatiti zbytek kupní ceny. Nelze ovšem přisvědčiti názoru, že se žalobci jako obmyslní zcizitelé nemohou dovolávati předpisu § 367 obč. zák., a že je pouze bezelstnému nabyvateli věci ponecháno na vůli dovolati se tohoto ochranného předpisu. Má-li však ten, kdo nabytí věci koupí nikoliv od oprávněného vlastníka, nabytí se smyslu § 367 obč. zák. vlastnictví k věci, musí nabyvatel jak v době uzavření kupní smlouvy, tak i odevzdání koupené věci a, byla-li věc odevzdána pod odkládací